

in sports, as well as about regularly informing athletes about the destructive consequences of doping for their health, etc. [3].

In conclusion, it is needed to be noted that unfortunately, the fight against doping is one of the most important actions in a sports team. It is the taking of prohibited drugs that is the main factor in banning important competitions or group training. Therefore, you have to constantly improve the level of safety, thereby giving the competition more and more restrictions and making the participants constantly nervous. Also, one should not lose sight of the fact that sports law continues to evolve along with its prohibitions. More and more conflicts between athletes are being resolved with the help of sports law, which has really affected the improvement of the fairness of the provision of competitions, thus giving the opportunity to see the most reliable result in the end.

Literature

1. Апаров А.М. Концепція спортивного права: огляд ключових аспектів. *Вісник ОНУ ім. І.І. Мечникова. Серія Правознавства*. 2017. Т. 22. Вип. 1(30). С. 6-19.

2. Задорожна О.Р. Права і обов'язки спортсменів щодо боротьби із допінгом. URL: <https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/14198/1/5.pdf> (дата звернення: 19.04.2023).

3. Акуленко Т.М. Міжнародно-правове співробітництво в боротьбі з допінгом у спорті. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/14286> (дата звернення: 19.04.2023).

УДК 341.824:338.47 (043.2)

Плис Н.В., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Пильгун Н.В., к.ю.н., доцент

ПРАВА ЛЮДИНИ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

У сучасному світі захист і дотримання основоположних прав і свобод людини і громадянина вже не є прерогативою окремої держави, а стає справою міжнародного співтовариства в цілому, оскільки давно є головною проблемою для багатьох країн світової спільноти. У зв'язку зі зростаючим інтересом і увагою міжнародної спільноти до цих питань, авторитетними міжнародними органами в різний час було прийнято близько 300 декларацій, конвенцій і хартій. Міжнародні документи з прав людини прийнято вважати міжнародними стандартами, оскільки вони ґрунтуються на звичаєвих нормах, сформованих в результаті визнання

державами юридичної сили правил поведінки, проголошених Генеральною Асамблеєю ООН у формі декларацій та рекомендацій. Україна як країна-засновниця Організація Об'єднаних Націй сприяє всезагальній повазі та дотриманню прав людини та основних свобод через міжнародну співпрацю. Низка міжнародно-правових документів є основою Конституції України [1, с. 76].

Міжнародні стандарти прав людини – це загальновизнані міжнародні правові норми. Вони визначають статус людини на універсальному рівні та встановлюють перелік основних прав і свобод, а також зобов'язують держави поважати ці права і свободи разом з їхніми можливостями або допустимими обмеженнями [2, с. 2].

Основними міжнародно-правовими документами, що встановлюють універсальні стандарти прав і свобод людини та стосуються правового статусу людини і громадянина та узгоджені з положеннями Конституції України та відповідними нормативними актами, є: Міжнародний білль про права людини, що проголошує невід'ємні права і основні свободи людини (Загальна декларація прав людини 10 грудня 1948 р., Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 р., Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16 грудня 1966 р.), Європейській соціальний стандарт (1961), Європейська конвенція про захист прав людини та основоположних свобод з протоколами (1950), Конвенція про запобігання злочину геноциду і покарання за нього від 9 грудня 1948 р., Конвенція про незастосування строку давності до воєнних злочинів і злочинів проти людства від 26 жовтня 1968 р., Принципи міжнародного співробітництва щодо виявлення, арешту, видачі та покарання осіб, винних у військових злочинах і злочинах проти людства від 3 грудня 1973 р. Заключний акт Наради з питань безпеки та співробітництва в Європі (1975), Підсумковий документ Віденської зустрічі представників держав-учасниць Наради з питань безпеки та співробітництва в Європі (1989), Документ Копенгагенської наради – конференції з людського виміру НБСЕ (1990).

Міжнародні стандарти у сфері прав людини формувалися поступово. Спочатку були встановлені тільки парламентські та політичні права, потім економічні та соціальні. Ці стандарти включають набір пов'язаних принципів і норм, що встановлюють, зокрема: права та свободи людини в усіх сферах життя; обов'язок держав забезпечувати та дотримуватися прав людини без будь-якої дискримінації як у мирний час, так і під час збройних конфліктів; загальні принципи природного права; відповідальність за кримінальні порушення прав людини; напрями розвитку і розширення у сфері прав людини, напрямок на посилення механізмів контролю за виконанням зобов'язань держав у сфері прав людини. На їх основі у кожній державі є обов'язок упорядкувати чинне

законодавство, усунути суперечності з нормами міжнародного права, усунути застарілі норми та усунути прогалини [3, с. 34].

Проте сьогодні одним із найважливіших актів міжнародного права, що захищає права людини та громадянина, є Загальна декларація прав людини, прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 року. Щороку день прийняття Декларації відомий як Міжнародний день прав людини. Він закріплює широкий спектр громадянських, політичних, соціально-економічних і культурних прав. Його текст відображає природну природу прав людини, зокрема Стаття 1, яка говорить, що «всі люди народжуються вільними та рівними у своїй гідності та правах» [4].

Більшість країн світу, включно з Україною, посилаються на Загальну декларацію прав людини або на її положення у своїх конституціях. З огляду на подальшу демократизацію процесу захисту прав і свобод людини в Україні. Статтею 55 Конституції України передбачено, що кожен має право звернутися до відповідних міжнародних судових установ або відповідних установ міжнародних організацій, учасницею або членом яких є Україна, за захистом своїх прав і свобод після застосування всіх національних засобів правового захисту. Такими органами є Комітет ООН з прав людини, Європейський суд з прав людини та Європейська комісія з прав людини. Склад і порядок роботи цих судів регулюються розділами II, III та IV Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод [3, с. 34-35].

Отже враховуючи вищевикладене, можна зробити висновок, що Міжнародно-правові документи у сфері захисту прав людини визначають універсальну систему прав і свобод, які мають забезпечувати нормальну життєдіяльність людини. Як відомо, всі міжнародні стандарти прав людини ґрунтуються на загальноновизнаних принципах, зокрема поваги до суверенітету держав, автономії народів і держав, невтручання у справи держав, рівність усіх людей, рівні права чоловіків і жінок, заборона дискримінації, дотримання прав людини під час збройних конфліктів та відповідальність за їх порушення. Значення цих принципів полягає насамперед у тому, що вони є основою для визначення та законодавчого закріплення прав людини в Україні та критеріями законності будь-якої діяльності держави у сфері забезпечення та захисту прав людини, що є особливо важливим сьогодні.

Література

1. Мішко М.С., Демиденко В.О. Міжнародно-правові стандарти в галузі прав людини та їх відображення в Конституції України. Права людини та сучасний світ – виклики сьогодення. Матеріали наук.-практ. круглих столів (м. Київ, 10 груд. 2021 р.). Київ: Нац. акад. внутрішніх справ, 2022. С. 76-79.

2. Шевчук С. Судовий захист прав людини: практика Європейського суду з прав людини у контексті західної правової традиції. Київ: Реферат, 2006. С. 2.

3. Копетюк М. Поняття та класифікація міжнародних стандартів прав людини та громадянина. *Історико-правовий часопис*. 2020. № 1(15). С. 34-39.

4. Конституція України від 28 чер. 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

УДК 343.25 (043.2)

Попова Б.Є., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Миронець О.М., к.ю.н.

ІСТОРИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ НАЙЖОРСТОКІШИХ ПОКАРАНЬ

В історико-правовій літературі достатньо чітко виокремлюються два підходи до розуміння того, що визначає, попереджує та карає злочини. Ці підходи, на думку І.І. Царькова, можна достатньо умовно сформулювати у вигляді концепцій «кримінального права» і «кримінальної політики». Перша концепція пов'язана з правом, тобто відстоює ідею рівноправ'я громадян, та їх захистом. Друга – має відношення більше до політики, ніж до права, і пов'язана з умінням керувати людьми. Тут покарання – це, по-перше, спосіб підкорення людини і суспільства владі, а по-друге, метод управління державою. Таке сприйняття та розуміння суті покарання було притаманне державам Стародавнього світу, що наочно можна побачити на прикладі східних деспотій, де форма державного устрою і правління характеризувалася високою централізацією влади, свавіллям правителів, яке не мало обмежень законом. Класичним виявом деспотії вважалися Стародавні Єгипет, Індія, Ассирія, Вавилон, Китай [1, с. 47]. Покарання в давньоіндійських трактатах ототожнюється із сильною зброєю, яку треба відповідально застосовувати, оскільки «неправильні покарання» можуть призвести до трагічних наслідків. Воно повинно застосовуватись, насамперед, проти тих, хто не визнає богами наданої влади та повноважень царя, виявляє непокору його оточенню. Цар повинен карати постійно й не допускати уникнення покарання. Як бачимо, покарання в країнах Стародавнього Сходу – це більше політичний, ніж правовий, інструментарій, завдяки якому правителі достатньо ефективно управляли державою, тримали в покорі людей і суспільство [1, с. 49].

В стародавньому світі найжорстокішими методами покарання були наступні. У більшій частині Азії близько двох тисяч років тому практикувалося *bastinando* – побиття людей палицею по ступнях за порушення. Обезголовлення було дуже популярним методом покарання в